

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 16/2006 vp**

Valtioneuvoston kirjelmä komission ehdotuksesta jäsenmaiden sisäiseksi sopimukseksi koskien EU:n ja AKT-maiden kehitysyhteistyön rahoitusta (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden väliseen kumppanuussopimukseen perustuvan kehitysyhteistyön rahoitus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 19 päivänä toukokuuta 2006 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän komission ehdotuksesta jäsenmaiden sisäiseksi sopimukseksi koskien EU:n ja AKT-maiden kehitysyhteistyön rahoitusta (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden väliseen kumppanuussopimukseen perustuvan kehitysyhteistyön rahoitus) (U 26/2006 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että

valtiovarainvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaostossa.

Asiantuntijat

Hallinto- ja tarkastusjaostossa on ollut kuultavana

- yksikön päällikkö Sinikka Antila, ulkoasiainministeriö.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä allekirjoitettiin 23.6.2000 AKT—EY-kumppanuussopimus, ns. Cotonoun sopimus. Sen ensimmäisestä tarkistamisesta sovittiin vuonna 2005 ns. muutetulla Cotonoun sopimuksella.

Yhteistyö AKT-maiden kanssa on perinteisesti ollut keskeinen osa yhteisön kehityspoliittikkaa, mutta Cotonoun sopimusten myötä siitä on tullut osa laajempaa poliittista ja taloudellista kanssakäymistä. Yhteistyötä rahoitetaan vuoden 2007 loppuun saakka 9. Euroopan kehitysrahastosta (EKR), jota on täydennetty edellisistä rahastoista käyttämättä jääneillä varoilla. EKR

on toiminut erillisenä rahastona EU:n budjettiin nähden.

Eurooppa-neuvosto teki joulukuussa 2005 päätöksen yhteistyön rahoituksesta vuosille 2008—2013. Päätöstä edelsi keskustelu, tulisi-ko yhteistyörahoitus sisällyttää budjettiin vai perustaa uusi EKR. Neuvosto päätyi EKR:n kannalle ja summaksi määrättiin 22 682 miljoonaa euroa käypinä hintoina. Jakoperusteeksi määriteltiin Suomen osalta 1,47 prosenttia. Tämän pohjalta komissio antoi maaliskuussa 2006 luonnokset uudeksi muutetun Cotonoun sopimuksen monivuotiseksi rahoituskehykseksi sekä sisäiseksi rahoitussopimukseksi.

Rahoituksen kohdentamisesta sovitaan monivuotisessa rahoituskehyksessä, joka on tarkoitettu hyväksyä 1.—2. kesäkuuta AKT—EY-ministerineuvoston päätöksellä Papua-Uudessa-Guineassa. Tämän jälkeen EU:n jäsenmaiden on tarkoitus hyväksyä sisäinen rahoitussopimus. Jäsenmaiden sisäisellä rahoitussopimuksella perustetaan 10. EKR. Komission ehdotuksen mukaan sisäisessä rahoitussopimuksessa sovitaan AKT-maiden kanssa tehtävän kehitysrahoitusyhteistyön lisäksi myös hallintokulujen rahoituksesta sekä merentakaisille maille ja alueille (MMA) annettavasta tuesta. Lisäksi sisäisessä rahoitussopimuksessa määrätään ns. raukeamislausekkeesta. Lausekkeella tarkoitetaan sitä, että

9. EKR:n ja sitä edeltävien EKR:jen varoja ei enää pääsääntöisesti sidota seuraaviin EKR:ihin.

Sisäisen rahoitussopimuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2008. Sitä ennen kaikkien jäsenmaiden on se ratifioitava.

Valtioneuvoston kanta

Suomi hyväksyy pääosin komission esityksen sisäiseksi rahoitussopimukseksi. Komission ehdotus erillisestä neuvoston asetuksesta koskien täytäntöönpanosääntöjä on myös Suomen hyväksyttävissä. Suomi tukee sitä, että sopimus varaa jäsenmaille mahdollisuuden yksimielisesti ennen vuoden 2013 loppua päättää jäljelle jäävien sitomattomien varojen budjetisoinnista.

Valtioneuvosto hyväksyy 10. EKR:n kokonaisuuden ja Suomea koskevan rahoitusavaimen 1,47 prosenttia. Suomen kokonaisuus ehdotuksessa sisäiseksi rahoitussopimukseksi on 350,37 miljoonaa euroa. Valtiovarainministeriön esittämän laskelman mukaan Suomen mak-suusuus pienenesi ehdotettujen kompromissien myötä 333,425 miljoonaan euroon. Suomi kannattaa myös keskustelujen jatkamista neuvostossa 9. EKR:sta säästävien varojen siirtämisestä 10. EKR:oon.

Suomi pitää tärkeänä, että rahoituskehysten ja sisäisen rahoitussopimuksen käsittely neuvostossa voitaisiin saattaa päätökseen Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Eduskunta on aiemmin käsitellyt asiaa E-kirjelmänä E 41/2005 vp ja E 48/2006 vp.

EU:n ja AKT-maiden välinen yhteistyö on kehityspoliittisesti ja vuonna 2005 annettujen kehitysapusitoumusten toteutumisen kannalta EU:n tärkeä kumppanuusohjelma. Valiokunta yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että AKT-maille on varmistettava riittävä tuki niille annettujen sitoumusten mukaisesti. Valiokunta pitää myös perusteltuna keskustelujen jatkamis-

ta neuvostossa 9. EKR:sta säästävien varojen siirtämisestä 10. EKR:oon. Tämä edistää mahdollisuuksia saada aikaan rahoituskehyspäätös AKT-maiden kanssa kesäkuussa 2006 pidettävässä AKT—EY-ministerikokouksessa.

Lausunto

Lausuntonaan valtiovarainvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Koski /kesk	Markku Rossi /kesk
vpj.	Matti Ahde /sd	Matti Saarinen /sd
jäs.	Kyösti Karjula /kesk	Kimmo Sasi /kok
	Pekka Kuosmanen /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Reijo Laitinen /sd	Irja Tulonen /kok
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Kari Uotila /vas
	Pekka Nousiainen /kesk (osittain)	Jukka Vihriälä /kesk
	Tuija Nurmi /kok	vjäs. Mikko Kuoppa /vas
	Pirkko Peltomo /sd	Eero Reijonen /kesk (osittain).
	Virpa Puisto /sd	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Mari Nuutila.